

Uitvoeringsregeling MissieFonds

voor missionaire initiatieven en steun behoevende kerken

Doel

De Nederlandse Gereformeerde kerken hebben een landelijk MissieFonds.

Doel van dit MissieFonds is om met financiële steun de missie van de kerken te versterken en continuïteit van kerkelijke presentie in de (geografische) regio te dienen. Het geeft uitvoering aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de kerken¹ voor ondersteuning van die kerken en regio's waarvan de beschikbare middelen ontoereikend zijn voor de verkondiging van Gods Woord en behoud van kerkelijke gemeenschappen.

De kaders en criteria voor financiële steun zijn beschreven in de *regeling voor steun behoevende kerken en missionaire initiatieven* die door de landelijke vergadering is goedgekeurd. Deze regeling, die uitgaat van een primaire lokale verantwoordelijkheid, geeft vorm aan landelijke solidariteit waar dat nodig is.

Steun voor missionaire initiatieven of kerkplanting vraagt een andere benadering dan steun bij kerken die problemen hebben om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Dit verschil in benadering is zichtbaar in de uitwerking van de regeling. Voor een aanvraag van missionaire initiatieven gelden specifieke normen en criteria. Deze zijn beschreven in deel A en uitgewerkt in de handreiking voor missionaire initiatieven.

Specifieke criteria en normen voor steun behoevende kerken zijn beschreven in deel B. Tegelijk zijn er algemene uitgangspunten bij de toepassing van de regeling die voor elke steunaanvraag gelden en zijn de processen van aanvraag en verantwoording van steun vergelijkbaar.

Soms komt het voor dat een aanvraag in beide categorieën past. Er wordt dan gezocht naar de best passende vorm van steun.

Algemene uitgangspunten

- a. Steun wordt verleend aan een plaatselijke kerk (niet aan privé personen of stichtingen*²).
- b. De steun is in principe van tijdelijke aard en gericht op herstel/opbouw van financiële zelfstandigheid.
- c. Financiële steun binnen het kerkverband kent een getrapte opbouw. Een lokale kerk draagt verantwoordelijkheid voor een goede financiële basis en voor betrokkenheid van de regio. De landelijke steun is aanvullend op lokale en regionale bijdrage(n) van de kerken en eventuele derde geldstromen. De landelijke bijdrage helpt om goede plannen mogelijk te maken wanneer de draagkracht van de regio tekort schiet.
- d. Een positief advies van de regio is voorwaarde voor steun, MissieFonds draagt zo nodig naast de regio financieel bij.
- e. Bij aanvraag van steun van het kerkverband neemt de regio verantwoordelijkheid door:
 - i. zich op de hoogte te stellen van de situatie van de steun vragende kerk
 - ii. samenwerken in de regio te bevorderen
 - iii. de noodzaak van steun in het licht van de context te beoordelen (zie verantwoordelijkheden regio)
- f. De landelijke steun wordt verstrekt als voorschot.
 - i. de steun wordt definitief vastgesteld na de ontvangst van de financiële verantwoording van de steun ontvangende kerk
 - ii. Indien het tekort lager is dan het verleende voorschot zal het bedrag van de definitieve steun aangepast worden en moeten worden verrekend binnen drie maanden na constatering.

* een uitzondering geldt voor kerkelijke stichtingen, zie ook de handreiking bij de regeling

Stappenplan bij aanvragen van steun en financiële verantwoording

¹ Beschreven onder bepaling E7 in de nieuwe KO: E7.3 De kerken ondersteunen elkaar zo nodig ook in financiële zin

² [Zie voor een uitzonderingsbepaling t.a.v. stichtingen de handreiking bij de regeling](#)

1. Aanvraag voorbereiden

- a. MissieFonds dient vroegtijdig te worden ingeschakeld om te ondersteunen en te adviseren bij het volgen van het proces.
- b. de adviseur of een commissielid zal een gesprek met de steun vragende kerk hebben en desgewenst het gesprek in de regio helpen voorbereiden.
- c. een nieuwe aanvraag kan het hele jaar worden ingediend.
- d. de aanvraag dient gepaard te gaan met een positief advies van de regio.

2. Aanvraag indienen

Een steunaanvraag wordt voorzien van een beschrijving van het doel van steun. Voor een aanvraag van een steunbehoevende kerk en voor missionaire initiatieven gelden specifieke voorwaarden en criteria. Deze worden nader beschreven in deel A en deel B

3. Aanvraag beoordelen en besluiten

- a. Nieuwe aanvragen neemt MissieFonds pas in behandeling als deze compleet zijn aangeleverd
- b. Binnen drie maanden neemt de commissie een besluit, deelt dit aan de steun vragende kerk mee en stemt met de aanvrager de concretisering van de goedgekeurde steunverlening af
- c. MissieFonds kan bij de beoordeling advies vragen aan externe deskundigen. Deze adviezen worden in de besluitvorming meegewogen

4. Financiële verantwoording

Jaarlijks moet binnen vier maanden na de beëindiging van het boek/kalenderjaar de financiële verantwoording bij de secretaris digitaal ingeleverd worden. Deze moet bestaan uit

- a. Resultatenrekening (exploitatieoverzicht, staat van baten en lasten).
 - b. Balans per 31 december.
 - c. Een adequate toelichting op beide.
 - d. Verslag van de kascontrole.
5. Gedurende de looptijd zal MissieFonds periodiek een vervolgesprek met de kerk hebben

5 Slotbepalingen

- a. In situaties waar de regeling niet in voorziet levert MissieFonds maatwerk in de geest van deze regeling.
- b. De aanvrager kan herziening van een (negatief) besluit vragen mits dit verzoek is gedaan binnen zes weken na de communicatie van het genomen besluit en voorzien van nieuwe argumenten.

Deel A missionaire initiatieven

Doel

De regeling is van toepassing op projectvoorstellen van kerken die missionaire gemeenschapsvorming als doel hebben.

Criteria

Bij de beoordeling overweegt MissieFonds o.a. de volgende criteria.

- a. De aanvraag wordt gedaan door een NG-kerk (moederkerk).
- b. Een projectplan met daarin een beschrijving van de visie, doelgroepen, context, en plan van aanpak. Ook wordt in het plan aandacht gegeven aan missie, identiteit, draagvlak, teamvorming en toerusting. Een toelichting op deze criteria wordt gegeven in de handreiking voor missionaire initiatieven.
- c. Een meerjarenbegroting met een horizon van minstens drie jaar. Het meerjarenbeleidsplan toont dat vanaf de start planmatig gewerkt wordt aan derde geldstromen en duurzaamheid van het initiatief op de lange termijn.
- d. In het plan wordt de verantwoordingsstructuur helder beschreven.
- e. Advies en steunbetuiging van de regio.

Financiële normen

1. Financiële informatie
 - a. Financiële situatie van het project op basis van balans, begroting en meerjarenperspectief.
 - b. Hoogte van de vrije financiële reserve(s) in relatie tot de exploitatiekosten.
 - c. Informatie over bezittingen en langlopende financiële verplichtingen binnen het project.
 - d. Bijdrage moederkerk: totaal bijdrage of gemiddelde bijdrage per lid en informatie over praktische en/of personele ondersteuning.
 - e. Bijdrage van kerken in de regio voor het project en overige financiële bijdragen en verplichtingen inzake andere (missionaire) activiteiten van kerken in de regio
2. Richtlijn voor hoogte van de steun
 - a. De landelijke steun voor een missionair project bedraagt niet meer dan 50% van de projectkosten, een plan voor duurzaamheid op de lange termijn maakt integraal deel uit van het projectplan.
 - b. Bij de bepaling van de hoogte van de steun voor een samenwerkingskerk zal ook gekeken worden naar de bijdragen van de samenwerkingspartner(s)
3. Duur van de financiële steun van MissieFonds
 - a. De steun geldt voor een periode van drie jaar
 - b. De steunverlening kan één of meer keren worden verlengd en kan maximaal tien jaar duren.
(Er geldt een hardheidsclausule dat MissieFonds mag afwijken van deze termijn, mits de regio positief adviseert conform het afgesproken proces)

Proces

- a. De jaarlijkse verantwoording dient voor 1 mei bij MissieFonds ingediend te worden.
- b. Elke drie jaar wordt het project geëvalueerd en op basis daarvan kan een nieuw meerjarenplan worden ingediend met daarin
 - i. een financiële prognose voor de termijn waarin behoefte bestaat aan financiële ondersteuning, met een specificatie van de prognose voor de komende drie jaar
 - ii. een plan om de bijdrage af te bouwen (afbouwplan)
- c. MissieFonds wordt onmiddellijk op de hoogte gesteld van relevante, ingrijpende ontwikkelingen in het project.
- d. Jaarlijks neemt de verantwoordelijke kerk en/of projectleiding initiatief om de voortgang te bespreken met de regiocommissie en MissieFonds

Deel B. steunbehoevende kerken

De steun is bedoeld voor aanvullende financiering van een voorganger (predikant, predikant in opleiding of kerkelijk werker)

Een steunaanvraag kan ook ingediend worden vanwege exploitatietekorten in verband met een wachtgeldverplichting of ontslaguitkering of een eenmalig begrotingstekort door onvoorziene omstandigheden

De steun is niet bedoeld voor doelen zoals kerk(nieuw)bouw, landelijke zending, opleiding, etc.

Criteria

Bij de beoordeling overweegt MissieFonds. de volgende zaken:

- a. De aanvraag wordt gedaan door een kerk binnen het verband van Nederlandse Gereformeerde Kerken met een advies van de regio.
 - b. Kengetallen kerk: (Omvang (ledental) en samenstelling, ontwikkelingen (bijv. groei of vergrijzing), huisvesting.
 - d. Context en omgevingsfactoren: geografische ligging (bijvoorbeeld geïsoleerde ligging) die samenwerking met andere kerken onmogelijk maakt, relevante sociaaleconomische ontwikkelingen.
 - e. Missionaire kansen in de regio (religiositeit in de regio, bijzondere doelgroepen (studenten, toeristen etc).
2. Kerkelijk leven
 - a. Mogelijkheden voor samenwerking met andere kerken.
 - b. Noodzaak voor het beroepen van een predikant of het benoemen van een prio/kerkelijk werker.
 - c. Omvang van het voorgangerteam (predikant, prio, jeugd- en pastorale werkers).

Financiële normen

1. Maximering

De totale steun van regio en MissieFonds voor steunbehoevende kerken bedraagt niet meer dan 40 % van de traktementskosten

- a. Richtlijn voor de bijdrage aan traktementskosten is de berekening conform de normering van de SKW:
 - b. Onder traktementskosten wordt ook de loonkosten van een prio, jeugd- of kerkelijk werker verstaan.
 - c. Advies van SKW wordt ingewonnen over de wenselijkheid van parttime benoemingen en/of samenwerkingen met kerken in de regio.
2. Wachtgeld of ontslaguitkering
 - a. *In situaties waarbij sprake is van wachtgeld of een ontslaguitkering (bijvoorbeeld door een beëindigingsovereenkomst) kan, indien nodig, steun worden verleend.*
 - b. De bepaling van de hoogte en de duur worden daarvoor conform vigerende richtlijnen vastgesteld op advies van SKW
 - c. De steun zal niet hoger of langer kunnen zijn dan de daarvoor vigerende richtlijnen aangeven.
3. Voorwaarden bijdrage in situaties van steun vragende kerken
 - a. Bijdrage steun vragende kerk:
 - i. Norm ledenbijdrage is gebaseerd op basis van de gemiddelde VVB, berekend door het SKW (excl. diaconale doelen). Voor 2022 is dat 600€ per lid. Afwijken van de norm kan beargumenteerd.
 - ii. Vrije reserves hoger dan 40% van de jaarlijkse begroting dienen te worden aangewend voor de begroting.
 - b. Bijdrage regio: Minimale bijdrage per lid per jaar, gecumuleerd voor alle bestaande en andere ondersteuning in de regio, vast te stellen door de GS (voorstel voor 2022 is €4 per lid)
 - c. Financiële informatie
 - a. Financiële situatie van de kerk op basis van balans, begroting en meerjarenperspectief
 - b. Gemiddelde bijdrage per lid, rekening houdend met de demografische samenstelling van de gemeente

- c. Verhouding kosten voorganger en overige kosten
- d. Hoogte van de vrije middelen in relatie tot de exploitatiekosten
- e. Informatie over bezittingen en langlopende financiële verplichtingen
- f. Informatie over de maatregelen die genomen zijn om tekorten terug te dringen

Proces

- a. De jaarlijkse verantwoording dient voor 1 mei bij MissieFonds ingediend te worden.
- b. Gedurende de looptijd van steun dient deze elk jaar opnieuw onderbouwd te worden met een actuele jaarrekening. MissieFonds zal periodiek een vervolgesprek met de kerk hebben.
- c. Eventuele vervolgaanvragen dienen jaarlijks ingediend te worden bij MissieFonds vóór medio november, deze aanvraag voor een steunbehoevende kerk dient te bestaan uit:
 - i. Begroting van het komende jaar met toelichting
 - ii. Balans en resultatenrekening (exploitatieoverzicht of staat van baten en lasten) van het afgelopen jaar met toelichting;(tot de toelichting behoort een specificatie van de traktementskosten conform het vigerende model).
- d. Besluiten met betrekking tot verlenging van lopende hulpvragen worden uiterlijk 31 december gecommuniceerd met de kerk.

Bijlage: korte beschrijving van verantwoordelijkheden bij financiële steun van het kerkverband

Steun vragende kerk

- a. De steun vragende kerk is verantwoordelijk voor het proces voor het aanvragen en verantwoorden van steun. De steun vragende kerk laat eigenaarschap zien door de regio en MissieFonds van juiste en volledige gegevens te voorzien.
- b. Een gemeentestichtingsproject werkt onder verantwoordelijkheid van een moederkerk, die daarmee het eigenaarschap voor de aanvraag en verantwoording naar de kerken vervult.
- c. De steun vragende kerk is verantwoordelijk voor een plan met meerjarenperspectief.
- d. De steun vragende kerk werkt aan kostenbeheersing, staat open voor advies van derden hierover, en werkt aan een afbouwplan van steun.
- e. De steun vragende kerk werkt aan het versterken van (financiële) draagkracht en eventueel werving van andere fondsen.
- f. De steun vragende kerk is verantwoordelijk voor een transparante verantwoording van het financieel beleid.

Taak Regio

- a. Een inhoudelijke en financiële betrokkenheid van de regio is van groot belang. De regio dient zich op de hoogte te stellen van de situatie van de steun vragende kerk.
- b. De beoordeling van de staat van de financiële huishouding is daarbij een aspect. De regio toont haar betrokkenheid en verantwoordelijkheid in een bijdrage van de aangesloten kerken.
- c. Voor het vaststellen van de bijdrage van de regio wordt rekening gehouden met het totaal aan steunverleningen in de regio.
- d. Het advies van de regio dient beargumenteerd en gedocumenteerd te zijn op basis van de aangegeven kaders en criteria uit deze regeling.

- e. De regio is verantwoordelijk voor het organiseren van een structuur om betrokkenheid te stimuleren en te borgen (bijvoorbeeld een regiocommissie instellen, steun en samenwerking agenderen, communicatie in de regio, afstemming met MissieFonds)
- f. Bij kerkplanting heeft de regio een belangrijke rol zoals bepaald in de nieuwe kerkorde: *KO E4 kerkplanting*

E4.1 De regionale vergadering steunt de vorming van nieuwe gemeentes. Indien nodig kan de regionale vergadering een kerk aanwijzen die leiding neemt en toezicht houdt.

E4.2 Het besluit van een kerkenraad tot nieuwe instituering, splitsing, opheffing, of samenvoeging met een andere kerk, behoeft de bewilliging van de gemeente en de goedkeuring van de regionale vergadering.

Informatie over MissieFonds

- a. MissieFonds is de uitvoeringsinstantie van de landelijke commissie Missionaire steunverlening (CMS) van de NGK. De leden van CMS maken deel uit van het kerkverband en worden voorgedragen op basis van betrokkenheid en deskundigheid bij de onderwerpen. De leden worden benoemd door de GS. CMS wordt ondersteund bij haar werkzaamheden door een adviseur.
- b. MissieFonds kan vroegtijdig door de steun vragende kerk en/of regio worden gevraagd om ondersteuning en advies bij het doorlopen van het proces.
- d. MissieFonds neemt een besluit op basis van het advies van regio, de kaders en criteria van de regeling en eventueel ingewonnen extern advies. MissieFonds communiceert het besluit, voorzien van de overwegingen aan de regio en steun vragende kerk
- e. MissieFonds volgt de ontwikkelingen aan de hand van de jaarlijkse verslagen en voortgangsbespreking (met regiocommissie, verantwoordelijke kerk en/of projectleiding) en kan zich tussentijds laten informeren en het project adviseren.
- f. MissieFonds legt (financiële) verantwoording af aan de synode die in een landelijk besluit financiën beschikbaar stelt voor het doel.